

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

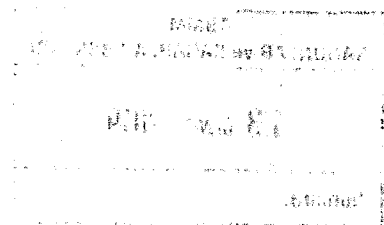
Resmi olmayan rakamlara göre Türkiye’de 2 milyonun üzerinde çocuk işçi vardır. Çocuk işçilerin büyük bir kısmı ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmakta ve eğitim hakkından yoksun bırakılmaktadır. Çocuk işçiliği ile ilgili bir önlem alınmadığı gibi çocuklara giderek daha tehlikeli, güvencesiz ve kötü çalışma koşulları dayatılmakta ve dolayısıyla çocuk iş cinayetleri artmaktadır.

Türkiye’de giderek artan çocuk işçiliğinin engellenmesi için yapılabileceklerin tespiti ve çözümü adına Anayasa’nın 98’inci, İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

①

Kemal PEKÖZ

Adana Milletvekili

GEREKÇE:

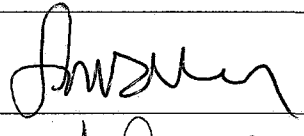
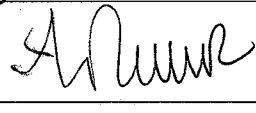
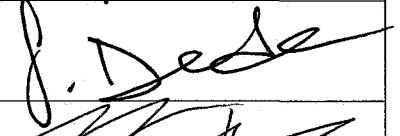
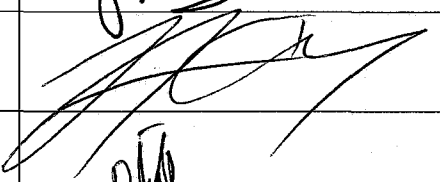
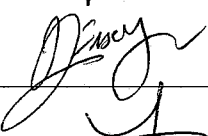
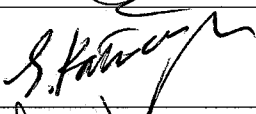
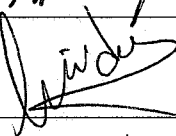
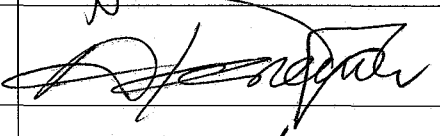
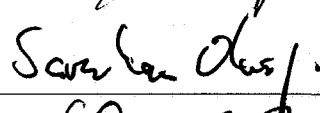
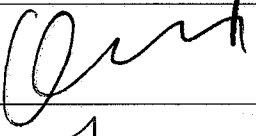
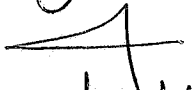
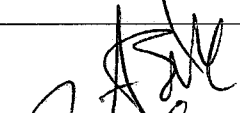
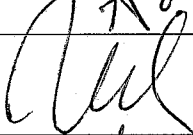
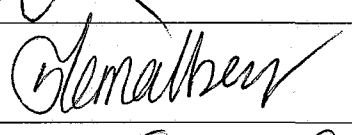
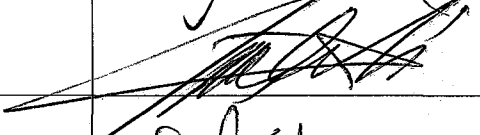
Çocukları ekonomik sömürüye, eğitimleri açısından sakıncalı durumlara, sağlıklarını tehdit eden koşullara maruz bırakan, fiziksel, zihinsel, manevi ve sosyal gelişimine engel olan ve çocukluklarından mahrum eden her tür çalışma çocuk işçiliği olarak tanımlanmaktadır.

Resmi olmayan rakamlara göre Türkiye’de 2 milyonun üzerinde çocuk işçi vardır. Çocuk işçilerin büyük bir kısmı ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmakta ve eğitim hakkından yoksun bırakılmaktadır. Çocuk işçiliği ile ilgili bir önlem alınmadığı gibi çocuklara giderek daha tehlikeli, güvencesiz ve kötü çalışma koşulları dayatılmakta ve dolayısıyla çocuk iş cinayetleri artmaktadır. İşçi Sağlığı İş Güvenliği Meclisi’nin (İSİG) verilerine göre; 2013 yılında 59, 2014 yılında 54, 2015 yılında 63, 2016 yılında 56, 2017 yılında 60, “Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Yılı” ilan edilen 2018 yılında 67, 2019 yılının ilk 4 ayında ise 18 çocuk/genç işçi iş cinayetinde yaşamını yitirmiştir. 2013 yılından bugüne kadar en az 377 çocuk/genç işçi iş cinayetinde yaşamını yitirmiştir. Çocuk iş cinayetlerinin en yüksek olduğu sektör yüzde 12 ile tarım sektörüdür. Tarımın ardından en fazla çocuğun çalıştırıldığı alanlar hizmet sektörü, inşaat, sanayi, maden, küçük atölye ve işletmeler, tamirhaneler ve sokaklardır. Mendil satıcılığı, atık kâğıt toplayıcılığı, garsonluk, seyyar satıcılık gibi çocukların çalışmasının yasak olduğu alanlarda çalışan çocuklarda çalışma yaşı 10’un altına düşmüştür. Ücretsiz aile işçiliğinin ve küçük yaşta çalışmanın yaygın olduğu tarım sektörü 50 ve daha az işçi çalıştıran tarım işletmeleri bakımından denetlenmenin dışında bırakılan ve yaptırım uygulanması mümkün olmayan bir sektördür.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2018 yılı istatistiklerine göre; 2017 yılında 15-17 yaş grubundaki çocukların işgücüne katılma oranı yüzde 20,3 iken 2018 yılında yüzde 21,1’e yükselmiştir. Çalışması yasal olan 15 yaşın üstünde çocuklar ise kimya, metal gibi ağır ve tehlikeli olup çalışması kanunen yasak işlerde de çalıştırılmaktadır. Hükümetin “istihdam seferberliği” kapsamında işverenler, işveren teşviklerinden yararlanarak Millî Eğitim Bakanlığı ile protokoller imzalamakta ve yaklaşık 1,5 milyon çocuğu stajyer-kursiyer-çırak olarak çalıştırmaktadır. Çıraklık ve stajyerlik yapan çocuklar, sosyal güvenlik koruması olmadan, işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinden uzak, çoğu zaman yetişkinlerle aynı iş yaptırılarak çalıştırılmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı çocuk işçilikle mücadele etmek ve çocuk işçiliği durdurmak için 2013 -2017 yılları için “Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı hazırlamış ve 2018 yılını “Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Yılı” ilan edilmiştir. Fakat bu yıllar arasında çocuk işçi sayısı da çocuk iş cinayetleri de artmıştır. Çocuk işçiliğini engellemek için çalışma yapılabilmesi için öncelikle bu konuda bir veriye sahip olmak gerekmektedir. Fakat hükümet yetkilileri/ devlet kurumları tarafından son 6 yıldır çocuk işçiliğine dair hiçbir veri açık bir şekilde yayınlanmamıştır. Çocuk işçiliğinin engellenebilmesi için yapılması alınması gereken bir diğer önlem ise çocuk işçi çalıştıran işletmelerin etkin bir şekilde denetlenmesi, denetim alanında olmayanların denetim alanına alınması ve sorumlulara caydırıcı cezalar verilmesidir.

Çocuk işçiliğinin engellenmesi için çocuk işgücünü teşvik eden ve bunun altyapısını oluşturan etmenlerin belirlenmesi, yasa dışı çocuk işçi çalıştırmayı önlemeye yönelik tedbirlerin alınması, bunun ile ilgili denetimlerin etkin bir şekilde yapılması ve ilgili mevzuatların yenilenmesi gerekmektedir. Tüm bu nedenlerden ve verilerden hareketle giderek artan çocuk işçiliğinin engellenmesi için yapılabileceklerin tespiti ve çözümü adına bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	
3	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
4	SAİT DEDE	HAKKARİ	
5	HABİP EKSİK	İĞDIR	
6	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
7	OYA ERSOY	İSTANBUL	
8	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
9	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
10	HÜDA KAYA	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	HAKKI SARUHAN OLUÇ	İSTANBUL	
13	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
14	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
15	AHMET ŞIK	İSTANBUL	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
18	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
19	TUMA ÇELİK	MARDİN	
20	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	